

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Mundi dulcedo in spinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA VII. POST PENTECOSTEN.

ALLOCVTIO II.

Mundi dulcedo in spinis.

Colligunt de tribulis ficus. Matth: 7.

Ecdum inter Doctores definita est controversia; cujusnam speciei fatalis illa universo generi humano arbor fuerit, quæ Protoparentibus tantam inducere potuit orexin, ut non obstante severissimo Dei præcepto, fructus ejus carpere & gustare attentaverint. Sunt qui docent fuisse vitem, cuius vinum non homines duntaxat, sed & ipsum Deum latificat. Alij Pyrum; Prunum alij divinant. Tostatus probabilius Malum opinatur, nixus illo textu Cantici: *sub arbore malo suscitavi te; ibi corrupta est mater tua, ibi violata est genitrix tua*, videlicet Eva. Theodoretus, & cum eo plurimi, indubitanter ficum fuisse asserunt: statim enim, inquirunt, ab esu pomi nudum te videns Adam, ex folijs ficus vestem sibi confuit, eaque haud dubie de proxima & vicinissima arbore carpsit: atqui nulla erat vicinior, quam de qua jamjam comederat; illa ergo ficus fuit. In Theodoreti sententiam non manibus modo, sed & pedibus lubens transeo: ficum enim inter omnes arbuteos foetus tanta est suavitas & dulcedo, ut nihil eis dulcius; tanta edendi tentatio, ut inconstantem cadat virum. Veteres jam olim tanti fecere ficus, ut auro prætulerint, quemadmodum Hipponax Poë-

ta innuit, dum Iambo suo ita ludit:

*Si quis domi recomlat auri plurimum, Pierius.
Ficusq; paucas, comparetq; servulos
Duosve, tresve; judicabit illico
Auro domi præstare ficum plurimo.*

Artaxerxes junioris Cyri frater, cum aliquando in fuga paucas ficus inopiâ alimenti gustasset, indoluisse fertur ob regalem luxum tantæ se voluptatis tamdiu expertem vixisse. Transalpinus quidam † in Italiam veniens, cum † Apud nunquam antè ficus recentes vidisset, Cornel. a utprimùm ori admovit, bursas melle Lapid. in plenas appellavit; cui concinit Poëta, Hier. c. 24. Passeratius:

*Ficus habet lactis nivei, rutilique saporem
Mellis, & ambrosia similes cum ne-
ctare succos.*

Cato Carthaginem, ob Africanas ficus Athen. l. 5. ceteris dulciores, Senatui Romano de- c. 3. lendam persuasit. Athenienses, alioqui sapientissimi, non erubescerant agricolis blandiri, ut ab eis ficus præcoquas obtinerent, quod Rustici in proverbium verterunt, ut commodi spe adulantem ficum petere dicerent. † † V. apud Sed sicut primis parentibus ficus nimi- Erasmus um spinosa fuit, (Spinis enim & meros proverb. fi- tribulos in ea comederunt) ita hodie, cum petit.

Ff

ficeta

ficeta hujus mundi mera esse senticeta comprobabo.

†FicusHebræis **פִּיגָא**, à radice **פִּיגָא** panac, deliciat⁹ est.

Si etymon *ficus* investigare volumus, sincerissimum meo iudicio dabunt Hebræi, qui illud à *delicijs* derivant, † quasi *ficus* & *delicia* sint synonyma. Quid ergo aliud nisi ficus quæsit Salomon, cum dixit in corde suo: *vadam, & affluam delicijs, & fruam bonis?* vel, ut Chaldaeus vertit: *ēja probabo me in delicijs, & vivens voluptatibus fruam;* vel, ut Complutensis: *videbo bona seculi hujus, hoc est gustabo;* visus enim quia sensuum nobilissimus, sæpe pro gustu & quovis sensu accipitur, ut in Psalmo: *gustate & videte, id est sapite.*

I.
Deliciæ
Visûs.
* 3. Reg. 9.
10.
V. 3. Reg. c.
7. per totū.

Gustavit ea primò oculis; fatetur enim; *omnia, qua desideraverunt oculi mei, non negavi eis.* * *Edificavit quodcunque ei placuit, ut edificaret in Jerusalem, & in Libano, & in terra potestatis suæ.* Edificavit Regiam sumptu magnificentissimo tredecim annis: domum saltus Libani; aliam item filia Pharaonis, quam in sponsam acceperrat, & innumera præterea palatia omnia aspectu pulcherrima,

Ovid. 2.
Metam.

- - *sublimibus alta columnis,
Clara micante auro, & flammis imitante pyropo,*

qualem Solis Regiam describit Ovidius. Videre erat in marmore cælata Praxitelis opera, vermiculata in gypso Dædali artificia, tessellata in cedro Polycteti laquearia, prostantia hinc inde Phidiae miracula, Ægyptias pyramides. Videre erat in parietibus aulæ Babylonica, Chaldaica peristromata, Serum texturas, Phrygum labores, At-

tali tapetia, Parrhasij cortinas. Videre erat stratum per mensas ostrum, purpurata sedilia. Videre erat thronum ex ebore grandem, & vestitum auro fulvo nimis. Nec deerant curiositati pascendæ amphitheatralia spectacula, Cyrcenses & Olympici ludi, gymnica & scenica certamina, hastiludia & interludia, comædiæ & mimi. Denique quidquid rarum & pretiosum uspiam, reperiri potuit, Salomonis oculis adduci debuit: *siquidem naves ejus ibant in Tharsis, & deferebant inde aurum & argentum, & ebur, & simias, & pavos.*

* *Adducebantur etiam equi præstantissimi de Ægypto, cunctisque regionibus, quorum in stabulis continuè aiebantur quadraginta millia, curruum verò & rhedarum duodecim millia. Quid quòd Lorinus noster supputet; horum omnium, quæ in omni vita sua Salomon habuit, summam fuisse: ter mille nongentos ac tres milliones, & septingenta sexaginta quinq; millia, & nonaginta viginti quatuor scutorum motæ Romanæ argenti: quibus si addimus mille quadringenta quadraginta auri talenta per triginta sex annos multiplicata, erunt quater mille sexcenti octoginta sex milliones, ducenta triginta tria millia, centum viginti quatuor. Præter hæc verò magnam valde aliam summam habebat ex alijs multis rebus collectam, quarum iniri summa non potest, ut ex vestigalibus, negotiationibus, muneribus, qualem & quantum nullus unquam Monarcha & Respublica habuit. Et quid tandem tantorum bonorum possessori profuit, nisi, quod ipse fatetur, ut cerneret ea,* *Eccl. 5.*
oculis

2. Paral. 9.
21.

* Ibid. 7.
28.

oculis suis? Quid porrò in eis vidit? *vidi, ait, vanitatem & afflictionem spiritus; vidi & expertus sum meras spinas & tribulos; vel, ut alij legunt, meram sollicitudinem, contritionem, molestiam.* Si enim, Magno Gregorio teste, *divitiæ spinæ sunt, quia cogitationum suarum punctiõibus mentem lacerant, quantis eum puncturis obnoxium esse non oportuit, ut tantæ oculorum concupiscentiæ, ac desiderio satisfaceret; quibus non lacerari curis, ut concepta effectui daret; quàm insomnes ducere noctes, ut parta conservaret; nunquam enim nisi expertus dixisset: saturitas divitis non sinit eum dormire.* Et ubi sunt modò illa omnia? ubi tua illa ô Salomon domus? ubi thronus eburneus? ubi palatia? ubi tam immensæ opes? quid habes de universo labore tuo? *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas! Transierunt omnia. Iam nec parietinæ supersunt;*

Balde od.
de vanit.
mund.

*Ubi steterè Pergama,
Nunc fluctuant arista.*

Isa. 34. 13.

aut veriùs germinant spinæ, quod vaticinatus est Propheta, qui dixit: *orientur in domibus ejus spina & urtica, & paliurus in munitionibus ejus. Collige nunc de tribulis ficus; pasce & recrea oculos in dumetis, quæ tibi sevisti.*

Amb. l. 3.
hexa. c. 11.

Præclare dixit D. Ambrosius: *irrutiles homo licet splendore nobilitatis, aut fastigio potestatis, polleas licet magnis opibus, semper tibi spina proxima est, semper inferiora tua respice, super spinas germinas.* Agnovit hoc potentissimus Hispaniarum Monarcha Philippus, cum moribundus dicebat: *nihil prodest*

Regem fuisse, nisi quòd in morte cruciet fuisse. Agnovit Robertus Cardinalis Bellarminus, qui Purpuram sibi gratulantibus, respondebat: *nescitis, quanta sub hac purpura lateant spina.* Sed ab oculis ad aures.

II.
Auditus.

Gustavit præterea Salomon Mundanas ficas ac delicias auribus, dum fecit sibi & comparavit quàm plurimos *Cantores & Cantatrices, sive, ut Pagninus, omnis generis instrumenta musica, quibus aula ejus assiduè personabat.* Hic erat audire buccinis certantes *Misenos Æolidas, & Tritonas; audire erat auratâ personantes citharâ crinitos Iopas, fidibus canentes Arionas, lyram pectentes Orpheos, testudine non tam chordas quàm corda mulcentes Amphionas; audire erat crembala & cymbala; fistulas & tibias; psalteria & decachorda; tympana & tintinnabula; siftra & organa: audire erat lusciniarum æmulo pueros, Sirenibus æquales puellas, Terpandri gratissimas voces, præstantissimos deniq; toto orbe phonalcos. Quid verò ex tam deliciosa Musica sinceræ delectationis percepit? vidi, rursus ait, vanitatem & afflictionem spiritus.* Nam, ut bene Poëta:

*Enervant animos cithara, cantusque, Ovid. de
lyrae, remed. a-
Et vox, & numeris brachia mota mor.
suis.*

nihilque sunt nisi aculei, vepres & spinæ animam vulnerantes, teste Hieronymo, qui Gaudentium Monachum ad Gaudet. monet, *vocis dulcedines per aures animam vulnerantes fugiat: & Furæ mandat, ut fidicinas, psalterias & istiusmodi Furiam.*

Ff 2 chorum

chorum Diaboli, quasi mortifera Sirenarum carmina proturbet ex adibus suis. Plerumque enim profani & muliebres ejusmodi cantus ad lasciviam incitant, & quod ait Nyssenus, *secum sumunt, cor, & deducunt ad vitium*; ut proinde non minùs depravatam Salomonis cor existimem per cantores & cantatrices, quàm per meretrices. Quid quòd ipse alibi agnoverit, & dixerit: *favus distillans labia meretricis, & novissima illius acuta?* quasi dixisset: *svavis quidem & instar mellis ac ficus dulcis est meretricis & amatorius cantus*; sed qui post se in animo non relinquit nisi aculeum & spinam; ut taceam quòd Musica quantumvis laudatissima aliud non sit, quàm sonus aërem verberans; qui simul ubi sonuit, transijt, ac evanuit; uno verbo *vanitas*.

Prov. 5. 3.

III. Gustus.

Plant. in captiv.

Gustavit tertio, imò, ut Hebræa phrasi utar, *voravit* delicias & fucus mundanas gustu. *Dij immortales!* (licet in materia pingvi Plautissare,) *quanta hinc pecoribus quotidie pestis!*

Quanta sumini absumendo! quanta bobus calamitas!

Quanta lanys lassitudo! quanta forcarijs,

& coquinarijs! quorum ingentes exercitus fuisse necesse est, siquidem, ut 3. Reg. 4. 23 Scriptura testatur; *erat cibus Salomonis per dies singulos triginta cori simile, & sexaginta cori farina, decem boves pingves, & viginti boves pascuales, & centum arietes, excepta venatione cervorum, caprearum, atque bubalorum, & avium alij.*

Ambr. de Elia & jejuniis. Vacabat fumo (verbis utor Ambr. jun. c. 8, brosi) non coquina; sed carnificina. Pu-

tares pralium geri, non prandium curari; ita sanguine omnia natabant. Nihil ad hæc tua Opsodædale Apici convivia & embammata, nihil tuæ Antoni cænæ, nihil tui Carane † *singuli singulis convivis* appositi apri, nihil vestra Romaniani in comestando gloria; nihil Persici apparatus, nihil patinæ Vitellianæ, nihil mensæ Heliogabali, qui nunquam minùs centum sestertijs epulatus legitur; nihil Epulonis prandia, qui *epulabatur quotidie splendide*: nihil, inquam, ista ad lautitias Salomonicas, cujus gulæ & gustui verè *angustus erat totus orbis*. Non hic deerant mensis Pavi è Samo, *attagen Ionicus*, * *grues Melicæ*, gallinæ Numidicæ, aves ex Africa, hædi ex Ambracia, Phasianorum, cerebella, lingvæ Phanicopterum; non deerant è freto Carpathio Scari, murenæ Tartessia, thynni Tyrij, Cenchæ Pelorinæ, angillæ Benaci, Anthia maris rubri, Allosæ Tyberis, Lucrina conchylia, Rhombi Adriatici, Salmones Aquitanici; non deerant Adorea bellaria, nuces Ponticæ, pruna Damascena, pyra amerina, poma Phaliscorum, Petragoricorum castaneæ, Capuæ pepones, melones Ostienses, Ebofiæ saccharum, Circellarum lactuca, Ravennæ asparagi, Egyptium acetum, oleum Venafra-

num, placentæ Picientinæ, Lunenses casei, lac Sallinæ, sal Tragaseus. Quid dicam de vinis? de quibus ipse Salomon ita gloriatur: *côacervavi mihi scyphos & urceos in ministerio ad vina fundenda*. Non illi Palæstina, quamvis oppidò præstantia, sufficiebant: sed totas vineas è peregrinis & longè petitis vitibus plantatas habebat, quales sunt Africanæ,

† V. de hoc Carano Athenæum & Lipsi.

* Horat. e. pod. od. 2.

Cibi delicati, de quibus V. offic. Text. l. 4. c. 92.

na, quæ teste Plinio, tantas ferunt uvas, ut magnitudinem infantium puerorum exuperent; quales Falernæ & Italica, botrorum bipedalium feraces apud Strabonem. Fervebat in pateris Chitum, spumabat in poculis Massicum, rubebat in crystallo Lesbium, flavescebat in vitro Malvaticum, nigrescebat in cratere Hispanicum; vidisses, ut Ambrosius loquitur, poculorum diversorum ordines velut aciem ordinatam, vasa exposita aurea & argentea, smaragdina, crystallina, murrhina. * Pocillatores ex utroque sexu delectos & eximios sine numero. Et quid tandem ô Salomon in tot lautitijs, cupedijs & ficubus gustasti? Vidi & gustavi vanitatem & afflictionem spiritus. Comedi meras spinas & tribulos. Siccine tribulos in dulcedine? vepres in delicijs? Ita planè: quemadmodum enim acuti vepres, inquit os aureum, ut cunque capiuntur, manus cruentant; eodem modo gustus delicia manibus, pedibus, capiti, oculis, omnibus similiter membris officium: steriles etiam sunt, nullum quemadmodum vepres fructum producentes, ac multò magis, quam cetera penè omnia hominem conficiunt. Delicijs enim senectus citius surrepit, delicijs sensus obtunduntur, delicijs cogitatio retardatur, citius mens tenebris obducitur, corpus dissolvitur; imò una morborum causa, teste Antiphane Delio Medico, est ciborum varietas. Quid quòd multitudine ferculorum sua in singulis dulcedo, palatùmque hebetatur? Notavit hoc Clemens Alexandrinus, dum dixit: corruptus & constupratus est gustus, misera & infausta quadam condendi arte, & inani in faciendis bellarijs ar-

tificio. Nec sine mysterio sedem gustus natura in cuspide lingvæ posuit, quasi hoc ipso docere vellet, cupidatam esse omnem, quæ è gustu petitur voluptatem, qualis fuit Ionathæ, cum gustans gustavit paululum mellis in stermitate virgæ; ut nimirum, quod eruditè non nemo * notavit, dum mel percipitur, cuspis infigatur.

Et quid jam de odoratis delicijs dicam? Non minùs hic Salomonem, Saùle deliciosum puto, qui suas habuit & ipse, & quidem longè majori copiâ unguentarias, ac pigmentarias. Inprimis vestes ejus totæ unguentis redolebant, ut Pater ejus David in epithalamio ipsi composito canit: gutta & casia à vestimentis tuis. Caput & cincinnati sudantes nardo pistico, & pulvere respersi pigmentario, genæ illius sicut areole aromatum; manus & digiti distillantes myrrham primam, pedes, calcei, & vestigia balsamo rorantia, ut proinde Sponsæ ejus & adolescentulæ totæ cupiverint fieri nasus, cum dicebant: trabe nos post te, curremus in odorem unguentorum tuorum; sicut ille Fabullus apud Catullum, ad quem sunt hi versus:

Unguentum dabo, quod mea puella
Donarunt, Veneres, Cupidineſque,
Quod postquam olfacies, Deos rogabis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

Adhæc fumabant assiduè atria odoribus Arabicis, cubilia & lecti balanum & amomum halabant, stacte, storax, galbanus ubiq; vaporabant; cinnama & ligna balsamina in focis flagrant & fragrant; ut taceam deliciosissimos hortos, seu veriùs paradisos, in quibus

* Franc.
Mendoz
in l. 1. Reg.
c. 6. n. 3.

I V.
Odoratus.

1. Reg. 8. 13.

Psal. 44.

Cant. 7.

Catull. Ven.
de 6. 13.

Clem. A.
lex. l. 2.
pad. c. 1.

quibus tanta florum, herbarum, & arborum odoriferarum erat copia, ut aura illic tota non esset, nisi suavissima odorum mixtio, longè gratior ac jucundior eâ, quam Romani in Circis & amphitheatris per tubos artificiosè super spectatores efflabant.

Sed dic age, sodes ô Salomon, quid fructus è tot odoribus percepisti? *vidi & percepi meram vanitatem & afflictionem spiritus.* Pupugisti credo nasum tuum, ut pungi solent, qui olfactoriola juncos & aciculas celantia accipiunt. Nec alia fallax Mundus sui sectatoribus porrigere solet, ipsiusque ungere, pungere est. *Nihil enim immundius, adeoque nihil compunctius est animâ, quoties corpus talem habet fragrantiam. Cùm enim Diabolus aggressus delicijs eviraverit animam, tum in corpore sua corruptionis lectum oblitit unguentis,* ait D. Chrysostomus. Et sicut spinæ ac vepres ad nihil sunt utiles, ita jus civile unguenta & odores vocat *rem mortuam*, hoc est inutilem, sic enim in Pandectis sancit: *si maritus pecuniam uxori in unguenta dederit, eique eam pecuniam creditori suo solverit, mox ea de sua pecunia unguenta emerit, non videri locupletiore factam. Et si lancem ob eandem causam ei dederit, eaque lancem retinuerit, de sua autem pecunia unguenta emerit, vindicationem cessare, quia non est locupletior, quæ tantundem in re mortua impendit.* Sic Græci mortuos *ἀνεμῶν* quasi ad nihil utiles appellabant; * & Plautus *mortualia*, pro rebus inanibus usurpat. Et potestne, quæso, major esse inanitas & vanitas, quàm fumos & vapores in pretio habere, qui auræ exiguæ flatu

avehantur & dissipantur? in quo etiam non parùm arguit unus aliquis * opulentum Galliæ civem, qui cùm dynastam præcipuum in suam domum induceret, totum impluvium odoribus compleri, totumque aërem suffitu pretiosissimo ad exigui temporis durationem imbui curavit, ut Princeps ille in transitu olfactum recrearet. Quatuor aureorum millia in hoc expensâ. *O mortualia! ô vanitas! ô quantum est in rebus inane!*

Ultimus sensuum sese obijcit *Tactus*, in quo quantopere deliciatus sit Salomon, facillè quisque colligere poterit, qui in Regum factis legerit: *fuerunt ei uxores quasi Regina septingentæ, & concubina trecentæ.* Proh quanta tribulorum copia! si enim una uxor, Apostolo teste, sat magna est tribulatio (ait enim de conjugibus: *tribulationem carnis habebunt hujusmodi*) quid tantus uxorum numerus? Et si meretrices ac concubinæ Comici judicio * *senticibus sunt similes*, quanta tibi senticeta, in quibus volutareris, ô miser Salomon, non coacervasti! Quid jam in te sanum ac integrum esse potest? *etenim quasi clavis & cuspidibus quibusdam suffigitur anima corporeis voluptatibus, tuncque tribulos & spinas animo caro generat,* ait Præsul Mediolanensis. Factus es totus livor & plaga tumens, qui alijs medebaris; & nunc quis medebitur tui? excæcatus es mortalium oculatissime, ut qui tot sudas ac paliuros tibi in oculos infixisti! Quid enim mulieres alienigenas adamasti? Nonne sapius Iosue textum legeras monentis: *si volueritis cum gentibus miscere connubia, atq; amicitias*

Chrysof.
hom. 1. de
Lazaro.

ff de donat.
int. vir. &
ux. l. 7. §.
si maritus.

Plutarch.
Plaut. Tri-
num.

* Cresoll.
mystag. l. 4.
c. 8. sect. 2.

V.
Tactus.

3. Reg. 11. 3.

1. Cor. 7. 28.

* Plaut. in
Trucul.

Iosue 23. 15.

citias copulare, erunt vobis sudes in oculis vestris. O Salomon, Salomon, quò te miseriarum tua deduxit lascivia! quanto tibi dolore stetit peritura voluptas! adeò ut de salute animæ tuæ passim dubitetur. Si modò tibi reditus ad vitam pateret, num sic denuò luberet deliciari? existimo equidem, quòd sacco pro purpura indueres; eremum, vel pauper aliquod cænobium pro palatio tibi deligeres; pro eburneo throno nudam humum; pro Musica lachrymas & singultus; pro convivij jejunia; pro odoribus foetores; pro amplexibus & osculis flagella & cilicia; milliesque ac millies repeteres: vanitas vanitatum & omnia vanitas præter amare Deum, & illi soli servire.

Et ut ad vos AA. mea sese aliquando convertat dictio, omnes & singulos, quâ possum charitate hortor in Domino, ne colligatis de tribulis ficus, ne sensuum delicias coelestibus & spiritualibus præponatis, sive ne velit in eorum numero censerì, qui esse sub sensibus delicias reputant; sensibus enim & sensibus uti idem pæne nomen, ita pungendi vis eadem: spina est omne peccatum, (cujus egregij ministri sunt sensus) quia dum trahit ad delectationem, quasi pungendo lacerat mentem; ait Glossa in illud Iobi: radix juniperorum erat cibus eorum. Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in specie bonorum. Sodalium, revera autem intrinsecus sunt lupi rapaces, qualis ille, de quo ita ferè in apologis suis Cyrillus; sub meridiano aestu ad canem aperto ore & inquieto pectore sui cordis refrigerium attrahentem lupus veniens dixit: ô insensate, mi-

ser, & sponte calamitati subjectus, si tantum tibi placent angustie & molestia, ut quid cum Empedocle Siculo te non projicis in fornacem? Nimirum si tantopere delectant, qua contra naturam sunt pœnalitates, expecta parùm, & in morte cuncta pœnalia reperies. Vi quid ergo in tantilla vita spretis refrigerijs ex nunc ardes? Tu in nocte, ovis quiescentibus, somnum necis: illis totà die pabulantibus, panem tantum & aquam sumis. Nocturno gelu & aestu diurno, illis spisso vellere coopertis, ac mutuo se foventibus, tu nudà pelle in aëris tempestate solus degis. Illis sine timore jacentibus, tu suspensà palpebrà hinc dentem, inde unguam in aperto vigilans pertimescis. Quanam sunt interdum delicia tua, nisi acetosum lac, intestinum foetidum, lectusque lapideus? Quid plura? infeliciores cunctis, & mundum tibi jam fecisti infernum. Surge miser, & relictis pœnis quare delicias, ut saltè, antequam vitam finias, stillicidio gustata dulcedinis delibato, experientià quid bonum sit agnoscas. Canis itaque validà hac exhortatione devictus, pro manumissione ad oviculas venit & ait: sat diu servivi vobis, & obseptus undique miserijs steti vobiscum. Vadam ergo, ut juxta lupi monita in delicijs aliquantulum requiescam. Quo audito illa gementes dixerunt: quanquam te simplices sumus, tamen rogamus, ut antiquas amicas audias, & inimico tuo in aeternum non credas. Nescis quòd callidus lupus, quem dente non deicit, arte ferit? Unde quia te rigidà vità dudum hostem acerrimum habuit, nunc per hortamenta deliciarum invadit, ut delicijs emollitum inveniat, & delicata carni inimicum dentem callidiùs insigat. An nescis, quòd deli-

licijs

Iob. 30. 7.

Ibid. v. 4.

Cyrill. apolog. moral. l. 4. c. 3.

licijs caro non solùm emollitur, sed vigor etiam animæ frangitur, vitiorum ardor acuitur, virtutum jugum curvatur, rationis splendor offuscatur? Nimirum delicia fregerunt Samsonem, virum fortissimum; subverterunt Davidem, virum sanctissimum; deceperunt Salomonem, virum sapientissimum. Igitur si delicias quaris, perniciem diligis, & in dulci flumine lethali-ter vis submergi. Venenum in saccharo & ficu appetis, atq; in aternas angustias cum risu & canticis vis deduci. O non tam ovine, quàm divine dictum! quod si serio quisque recogitaret, quàm ille sensibus suis meliùs imperaret, quàm rigidior in se ipsum esset, quidquid socij & familiares contra oggarent, uti fecit Adolescens ille, de quo ita Bellarminus: "legi aliquando extitisse nobilem quendam adolescentem & delicatum, qui cum vitam valde severam arripuisset, & eo nomine ab amicis & affinibus reprehenderetur, eiq; corpusculi infirmitas & teneritudo obijceretur, sapientissimè in hunc modum respondit: ego propterea vitam istam duram arripui, quòd meæ imbecillitatis & teneritudinis optimè conscius essem. Cum enim cogitarem tam tenerum corpusculum non bene ferre posse purgatorij vel gehennæ supplicia, ego delicatus hæc minora & molliora elegi, ut illa graviora & majora evaderem. Utinam tam salubre consiliū amplexus fuisset Smyndirides ille Evangelicus! utinam didicisset sibi in hac vita haustum subtrahere; non tam crudeliter modò in Orco sitiret, non peteret guttam aquæ ad refrigerandam linguam suam! utinam, dicet alius, oculos

Bellarmin. „
conc. Do- „
min. 4. „
Advent. „

meos meliùs frenâssem! utinam cum lobo foedus cum illis pepigissem, ut ne cogitâssem quidem de virgine & femina, non modò tam horrida spectra, turpissimâsq; Cacodæmonum larvas pro objecto visûs haberem! Utinam, clamabit alius, aures meas sepivissem, ne lascivarum Sirenum cantus audirem; non modò tristissimos ejulatus, ah! va! heu! cogeret audire. Utinam, opprobriabit iste, nunquam mulierem oluissim, non modò intolerabiles foetores sulphuris, picis, & omne mephitis genus plenis naribus haurirem! Utinam, irrugiet non unus, utinam tactum meum ferulæ ac disciplinæ severiori subjecissem, utinam, cum Bernardo, petulantem frigido lacu compecuissem, utinam pudiciùs memetipsum tetigissem, non vociferarer modò; miseremini mei, miseremini mei saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit! non cruciarer in hac flamma. Nulla hominis labia (verba refero S. Cyrilli) satis magnam vim habent, ad dicendum illorum statum atq; ploratum. Gemunt continenter & sine intermissione, sed nullus est, qui misereatur; vociferantur ex profundo; ubi hujus Mundi jaçtantia? ubi deliciae? ubi voluptas? ubi petulantia? ubi apparatus? ubi ornatus? ubi pecunia? ubi nobilitas? ubi carnis delectatio? ubi falsa illa & inutilis mulierum pulchritudo? ubi vestimentorum comptus? Versa sunt omnia in spinas, in puncturas & cruciatus; nam momentaneum quod delectat, aeternum quod cruciat.

Cyrrillor. „
de exitu „
nim.

DOMI.